

Japonský jazyk V – přednáška + cvičení 3

Výklad 1 – oprava z minula:

sloveso zní *hiraku* 開く, ne „hirakeru“. (*Hirakeru* je –samozřejmě– potenciál: „mohu otevřít“.)

Cvičení 1:

tvořte potenciál („-(ar)e-“) od každého slovesa a každé sloveso přeložte.

Příklad: Abyste si fixovali význam každého slovesa, překládejte jej v 3. osobě jednotného čísla, např. „hirakeru = 1. může otevřít. 2. může se otevřít“ a pomocně si k němu přidejte předmět nebo (u podmětového) podmět: „Doa-o hirakeru = může otevřít dveře. Doa-ga hirakeru = mohou se otevřít dveře“.

kosu - koeru

nuku – nukeru

cunagu – cunagaru

atehameru – atehamaru

cukeru – cuku

akeru – aku

kobosu – koboreru

kowasu – kowareru

mageru – magari

ateru – ataru

cudzukeru – cudzuku

susumeru - susumu

Cvičení 2: Náslech „*Eigo-to-no deai*“ (náslech č.4)

NB: Účelem náslechu je rozvíjet svou schopnost porozumět mluvenému textu, neboli rozvíjet konverzační stránku jazyka. Z toho důvodu je potřebné náslech dělat BEZ přihlížení na napsaný text. Náslech je nutné dělat v relaxované náladě, ne tehdy, když máte stres nebo pospícháte. Zavřete oči a nechte se „unášet“ tím, co slyšíte. Neobávejte se, že neporozumíte. Nebuďte nervózní, pokud slyšenému neporozumíte. Pouštějte si ukázkou pořád dokola, nejméně 3krát, ale třeba i 10krát. Uvidíte, že při každém vyslechnutí budete rozumět lépe. A o to právě jde – naučit se POSLOUCHAT a ze slyšeného „vydobývat“ informace.

Když budete povídání už docela dobře rozumět, na papír si během náslechu začněte vypisovat slovíčka nebo úseky, které Vám nejsou jasné. Pokud dobře neslyšíte, запиšte si alespoň přibližně, co slyšíte. Vše lze pak konzultovat s napsaným textem.

Cvičení 3. Četba článku „*Eigo-to-no deai*“

Když jste zvládli náslech, přistoupíme k četbě článku. Identifikujte svá slovíčka, vypsaná během náslechu, se slovíčky v textu, a zjistěte si jejich význam. Naučte se je.

Výklad 2

Eigo-to-no deai

částice –no přeměňuje přísllovečné určení na nominální přívlastek. Co to znamená?

V našich jazycích často formálně tyto dvě syntaktické prvky nerozlišujeme:

1. *setkal jsem se s angličtinou* - setkání *s angličtinou*
2. *přišel z Japonska* – dopis *z Japonska*
3. (tovar) je určený *do Tókja* – tovar *do Tókja*
4. *napsal redaktorovi* – dopis *redaktorovi*

Podškrtnutá část je u prvních členů přísllovečným určením nebo předmětem, vážoucím se na **sloveso**. U druhých členů je ale přívlastkem daného **nōmina** (substantiva). Jak vidno, u nás se nijak formálně neliší. V japonštině ale přívlastek musí být s *-no*. Dalo by se to vystihnout následovně:

přišel z Japonska – x – „*z Japonska-no* dopis“

čili

Nihon-kara kita. – *Nihon-kara-no tegami*

Jelikož tyto významy my formálně nevyjadřujeme, musíme si dávat pozor, jestli jde o přívlastek nebo přísllovečné určení. Např. ve větě

Přišel dopis z Japonska

není jasné, jestli se myslí „Dopis přišel z Japonska“ (tj. **odkud**) nebo „Přišel *jaký* dopis? – Dopis z Japonska“ (tj. **jaký dopis**). V případě, že jde o význam **odkud**, jde o přísllovečné určení (místa). Pokud jde o „**jaký**“, jde o přívlastek. Podle toho se musí v japonštině i lišit překlad!

Nihon-kara tegami-ga todoita (nebo *kita*).

Nihon-kara-no tegami-ga todoita.

NB: Výjimka!

V případě 4., kdy jde o partikuli *-ni* (nepřímý předmět):

Henšúša-ni kakimašita.

u proměny na přívlastek nevzniká sekvence „*-ni-no*“, ale *-ni* je nahrazeno partikulí *-e*: ***-e-no***:

henšúša-e-no tegami

Cvičení 4:

Přelože ukázky 1-4 („setkal jsem se s angličtinou“ atd)

Výklad 3

NB přechodnostní dvojici

todokeru = doručí (poštu) – **todoku** = přijde (pošta)

Výklad 4

Slovní zásoba z *Eigo-to-no deai*

zašši henšú = redigování časopisu

cújaku = tlumočení (lidově a neodborně se říká i „překlad“, ale odborně se rozlišuje „tlumočení (ústní)“ od „překlada (písemného)“. V japonštině tohle smíšení neexistuje –

cújaku je vždy ústní tlumočení (nebo přímo i daná osoba: tlumočnick), zatímco písemný překlad je *hon'jaku* 翻訳

fušigi-na = divný, záhadný. divím se, je (mi) záhadou
 minna ičijó-ni = všichni stejně, všichni hromadně
 (...) kao-o suru = zatvářít se ... (jak); mít ve tváři výraz ... (jaký)
 godan-hjóka = pětistupňové hodnocení (známkování): v Japonsku opačné než u nás.
 ...-ga tokui-na = dobrý v/na; jde mu ...
 šin'jú = dobrý /blízký kamarád
 (...) -o šókai-sareta = představil mi (koho)
 ki-ga susumu = chce se mi, mám chuť
 tegami-nado kakeru wake-ga nai = neexistovalo (nepřipadalo v úvahu), že bych dovedl něco
 takového jako napsat dopis
 reibun = vzorový/ukázkový text
 ucusu = odepsat
 maru-ucusi-suru = celý přesně odepsat
 hotto-suru = oddechnu si, sl. odľahne mi
 ...-tara = (se stalo, a) vzápětí nato ...
 kanpeki-na = dokonalý, perfektní
 šósan = chvála
 awateru = obleje (koho) zmatek, zmatenost. dostane se do chaosu. začne se chovat zbrkle
 ikkai-dake-**de** jaru = udělám to jenom jednou („de“ tu vyadřuje maximální stupeň/hranici, po
 kterou jsem ochoten jít. „a tím končím“)
 buncú = dopisování, korespondence
 tótó = nakonec
 (2. +)-cukusu = příponové sloveso (na 2. základ), vyjadřuje „vyčerpat, do úplna udělat“
 cukai-cukusu = využívat / použít všechny, co tam jsou
 Soko-de... = Proto (začátečněvětná spojka)
 ičidai-keššin = velké rozhodnutí, předsevzetí
 (2. +)-naosu = příponové sloveso (na 2. základ) „pře-(dělat / -psat apod)“ – udělat znovu a
 lépe
 anki-suru = naučit se zpaměti
 kóka-o ageru = přinést výsledky / být účinný
 ikki-ni = najednou, v momentě, sl.zrazu
 joku nareba naru hodo...omoširoku naru = Čím byly (známky) lepší, tím to je zajímavější.
 majowazu = aniž bych váhal. přímo (od *majou* = bloudit)
 -dake-de-wa omoširoku nai = samotným... to není zajímavé
 kentei = oficiální povolení, certifikace
 kentei šiken = certifikační zkouška
 šiken-o ukeru = skládá (dělá) zkoušku X šiken-o suru = zkouší (o učiteli)
 mokuhjó = cíl
 (ni) šúšoku-suru = najde si práci (kde)
 jahari = přece jenom
 -o ikasu = využít, uplatnit
 gogaku = „jazyky“ (ve smyslu „umí jazyky, uplatní jazyky, potřebují někoho s jazyky)
 gengo-gaku = jazykověda
 -o kotowaru = odmítnou, omluvit se (z)
 -tara ... dó natte ita dešó ka. = kdybych byl býval..., kdoví, co bych (dneska) byl / co by ze
 mne bylo
 ima-goro ... nodewanaika = (hypotetická úvaha) možná bych touto dobou...

-to muen-no = nesouvisící s. (co) nemající vůbec nic společného s
-no-de-wa naika to omoimas. = zakončení své osobní úvahy „Možná, že (by) třeba...“
džinsei no „deai“-to iu mono-wa = (zobecnující zamyšlení) takové(-to) životní setkání
-to iu no-wa mono da = konstrukce zobecnujícího zamyšlení nebo příkladu / příměru.

Cvičení 5:

naučte se tuto slovní zásobu